

Vergaderjaar 2002–2003

28 840

Samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 8 mei 2003

1. Inleiding

Ik dank de leden van de verschillende fracties voor het verslag naar aanleiding van het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo. De leden van de CDA-fractie hadden met belangstelling en de leden van de PvdA-fractie en de VVD-fractie met instemming kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Gaarne ga ik hieronder in op de verschillende aspecten van het voorstel. Bij de beantwoording heb ik de vragen naar onderwerp gerubriceerd. In deze paragraaf zal ik eerst enige vragen van algemene aard beantwoorden.

De leden van de CDA-fractie nodigden de regering uit uiteen te zetten hoe dit wetsvoorstel past binnen het door het kabinet vastgestelde, en nog niet in de Tweede Kamer behandelde, beleidskader gemeentelijke herindeling. Mede gezien het brede draagvlak voor de samenvoeging bij de bevolking en de beide besturen vroegen zij waarom niet is gekozen de mogelijkheid van een referendum uit te sluiten in het wetsvoorstel.

Naar mijn mening ontstaat door de voorgestelde samenvoeging een nieuwe gemeente, die voldoende draagvlak heeft om de nodige bestuurskracht te ontwikkelen, zodat het gemeentelijke takenpakket – ook op de langere termijn – op een goede wijze kan worden uitgeoefend. Uit de memorie van toelichting blijkt bovendien dat de nieuw te vormen gemeente een goede interne samenhang vertoont. Uit de gevoerde herindelingsprocedure in het kader van de herindeling in de regio Eindhoven–Helmond, waarbij alle gemeenten uit die regio betrokken waren, is gebleken dat deze samenvoeging zich goed laat inpassen in de regionale omgeving en dat daartegen in de regio geen bezwaren bestaan. Materieel gaat het bij deze samenvoeging om een vrijwillige herindeling, waarvoor zowel bestuurlijk als maatschappelijk veel draagvlak bestaat. Het beleidskader gemeentelijke herindeling (Kamerstukken II 2002–2003, 28 750, nr. 1) bejegt vrijwillige herindelingen positief. De tijdelijke referendumwet geeft echter geen aanknopingspunten, zoals de leden van de CDA-fractie suggereren, om de referendabiliteit van het wetsvoorstel uit te sluiten omdat er voldoende draagvlak bestaat. Indien het wetsvoorstel voor het zomerreces is aanvaard door beide kamers, is er vervolgens

voldoende tijd om aan de termijnen van de Tijdelijke referendumwet te voldoen. Gelet op het feit dat de samenvoeging bestuurlijk en maatschappelijk breed wordt gedragen heb ik goede hoop dat een snelle parlementaire behandeling mogelijk is. Ook voor de beide gemeenten verdient het de voorkeur om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen over de datum van herindeling.

De leden van de PvdA-fractie was ten aanzien van de naam van de nieuw te vormen gemeente niet duidelijk wat het betekent dat de gemeentebesturen de minister informeel in kennis hebben gesteld van de door hen gewenste naam, welke consequenties deze heeft en in hoeverre deze keuze onderschreven wordt in de betrokken gemeenten. Zij vroegen in het antwoord een onderscheid te maken tussen de formele procedure en de huidige gang van zaken.

Namens beide gemeentebesturen is meegedeeld dat de naam Geldrop-Mierlo de beoogde naam was van beide gemeentebesturen voor de nieuw te vormen gemeente. Deze naam voor de nieuw te vormen gemeente wordt bijvoorbeeld tevens gebruikt in het plan van aanpak samenvoeging Geldrop-Mierlo van 17 december 2002, dat door beide colleges en de gezamenlijke raadscommissie is geaccordeerd. Om aan te sluiten bij de wens van beide gemeentebesturen is deze naam in het wetsvoorstel overgenomen.

2. Relatie met de herindeling in de regio Eindhoven-Helmond

De leden van de CDA-fractie merkten op dat zij graag hadden gezien dat de regering het oorspronkelijke wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven-Helmond had ingetrokken. De leden van de VVD-fractie stelden de vraag of de grens met de gemeente Helmond, zoals voorgesteld in dit wetsvoorstel, en ook de keuze om de gemeente Nuenen niet in een herindeling te betrekken nu definitief is. Ook vroegen zij of het denkbaar is dat in een later stadium de gemeente Geldrop-Mierlo opnieuw wordt betrokken in een discussie over de vormgeving van de gehele regio Eindhoven. Zij informeerden of de grenzen van de nieuwe gemeente Geldrop-Mierlo zijn besproken met de gemeentebesturen van Eindhoven, Helmond, Heeze-Leende en Someren en of er niet op korte termijn opnieuw discussies over het grensbeloop worden geopend.

Het onderhavige wetsvoorstel kan worden beschouwd als een partieel voorstel op basis van de gevoerde arhi-procedure in het kader van de totstandkoming van een wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven-Helmond. De definitieve beslissing over dat wetsvoorstel heeft het huidige kabinet willen overlaten aan het volgende missionaire kabinet. Het onderhavige voorstel strekt ertoe te bevorderen dat een bestuurlijk niet omstreden onderdeel uit dit voorstel zijn beslag kan krijgen per 1 januari 2004. Dit houdt strikt genomen in dat niet kan worden uitgesloten dat de gemeente Nuenen c.a. in een herindeling zal worden betrokken. Een en ander is afhankelijk van het door dat volgende kabinet te nemen besluit over het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven-Helmond. Dit geldt ook voor de vraag of de grenzen van de gemeente Helmond nog zullen worden gewijzigd.

Tijdens een bestuurlijk overleg op 24 oktober 2002 heb ik de samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo besproken met vertegenwoordigers van het provinciebestuur en alle gemeentebesturen, die betrokken zijn bij het wetsvoorstel tot gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven-Helmond. Door geen van de betrokken besturen zijn bezwaren opgeworpen tegen de samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo. Het gemeentebestuur van Nuenen c.a. heeft niet aangegeven zich aan te willen sluiten bij de samenvoeging van Geldrop en Mierlo.

Wel heb ik tijdens genoemd bestuurlijk overleg het provinciebestuur opgeroepen om in overleg met de gemeentebesturen met een analyse van de knelpunten in de regio te komen alsmede te komen tot een set van concrete afspraken tussen de betrokken gemeenten, waarmee de problematiek van Eindhoven en de regio op basis van samenwerking effectief wordt beantwoord.

De gemeente Heeze-Leende was niet vertegenwoordigd bij dit overleg, omdat deze gemeente al was heringedeeld per 1 januari 1997 en daarom niet betrokken was bij de arhi-procedure in de regio Eindhoven–Helmond. Het gemeentebestuur van Heeze-Leende en het gemeentebestuur van Geldrop hebben mij overigens wel verzocht een kleine grenscorrectie in het grensbeloop tussen deze beide gemeenten op te nemen in het wetsvoorstel ten behoeve van de aanleg van een rotonde. Aangezien deze grenscorrectie in het voortraject niet aan de orde is geweest, en de gemeente Heeze-Leende niet bij deze herindeling was betrokken, geeft de Wet arhi mij geen aanknopingspunt om aan dit verzoek tegemoet te komen. Bij brief van 27 november 2002 heb ik de betreffende gemeentebesturen geadviseerd om – zodra het wetsvoorstel door beide kamers is aanvaard – de hiervoor benodigde arhi-procedure in gang te zetten. Bij een spoedige aanvaarding van het wetsvoorstel, kan vervolgens ook deze grenscorrectie door beide gemeenten worden gerealiseerd per 1 januari 2004 en hoeft in de realisatie van de door de betreffende gemeenten bepleite grenscorrectie geen vertraging op te treden.

3. Grenscorrecties met de gemeente Eindhoven

De leden van de CDA-fractie informeerden naar de motieven achter de grenscorrectie van de huidige gemeente Geldrop met de gemeente Eindhoven, waarop een verandering is aangebracht ten opzichte van het herindelingsontwerp. Ook wilden zij, evenals de leden van de VVD-fractie, weten of de voorgestelde grenscorrectie de instemming heeft van de gemeente Eindhoven.

Over de thans voorgestelde grenscorrecties van de nieuw te vormen gemeente Geldrop-Mierlo met de gemeente Eindhoven hebben beide gemeentebesturen overeenstemming bereikt. Burgemeester en wethouders van Eindhoven hebben mij bij brief van 17 december 2002 laten weten dat de gemeenteraad van Eindhoven heeft ingestemd met de voorgestelde grenscorrecties. Burgemeester en wethouders van de gemeenten Geldrop en Mierlo hadden mij bij brief van 30 oktober 2002 al voorgesteld deze grenscorrecties op te nemen in het wetsvoorstel. In het onderhavige wetsvoorstel is dit grensbeloop overgenomen. Achtergrond van de grenscorrectie van het gebied van de voormalige DAF-fabrieken in het herindelingsontwerp met betrekking tot de regio Eindhoven–Helmond was het tekort aan bedrijventerreinen van de gemeente Eindhoven. De grenscorrectie ten noorden van het Eindhovens kanaal draagt bij aan een logisch grensbeloop.

4. Wijziging van de wet tot vereniging van de gemeenten Lith, Lithoijen en Oijen c.a.

De leden van de PvdA-fractie vroegen in het kader van dit onderdeel van het wetsvoorstel of er ook andere mogelijkheden zijn dan opheffing van de hulpsecretarie in Oijen. Zij noemden de mogelijkheid om het dienstenpakket te beperken tot die diensten waarop de burger het meest een beroep doet. De beoordeling of er andere varianten mogelijk zijn dan opheffing van de secretarie acht ik niet op mijn weg liggen. Indien het aantal bezoekers gemiddeld slechts 2 per maand bedraagt, zoals het gemeentebestuur van Lith stelt, kan ik mij voorstellen dat de mogelijk-

heden hiertoe beperkt zijn. De keuze om deelkantoren te hebben is naar mijn mening primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid, en geen verplichting die dwingend moet worden opgelegd. Dat betekent niet dat deze gemeente niet zou moeten nadenken of er andere manieren zijn om de gemeentelijke dienstverlening beter bereikbaar te maken, bijvoorbeeld via het internet.

De leden van de VVD-fractie vroegen of dit onderdeel van het wetsvoorstel niet ertoe leidt dat het opschrift en de considerans van het wetsvoorstel anders moeten luiden. Aangezien het hier bedoelde artikel enigszins los staat van het hoofdonderwerp van het wetsvoorstel, namelijk de samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo, is er korthedshalve voor gekozen hiervan in deze onderdelen geen melding te maken.

5. Financiële aspecten

De leden van de CDA-fractie vroegen of de wegvallende compensatie voor kleinschaligheid kan worden opgevangen door de schaalvoordelen van een grotere gemeente.

Het verdeelstelsel van het gemeentefonds is kostengeoriënteerd. Kleine gemeenten hebben ten opzichte van hun inwonertal extra hoge kosten bij de sociale dienst en bij andere onderdelen van het gemeentelijk apparaat. Deze extra kosten worden binnen het verdeelstelsel van het gemeentefonds gecompenseerd via de maatstaf schaalfactor sociale dienst en een vast bedrag. Bij schaalvergroting vallen deze compensaties weg. Voor de nieuwe gemeente gaat het om een bedrag van circa € 0,4 miljoen. Omdat deze bedragen gebaseerd zijn op in de praktijk waargenomen kosten is het aannemelijk dat de nieuwe gemeenten besparingen op hun organisatie in deze orde van grootte zullen weten te realiseren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes